

Izbor i granice Natura 2000 područja – upravljanje Nature 2000 u budućnosti

životinjske vrste

Andrej Bibič

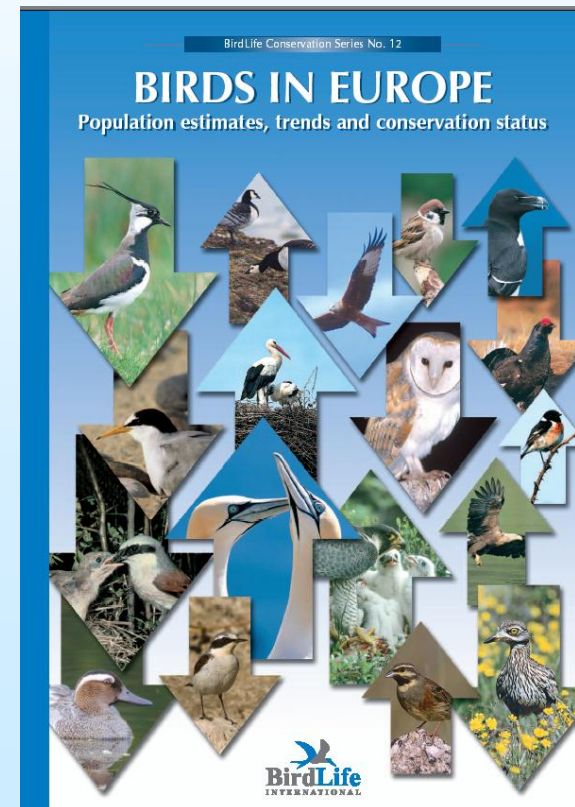
**Ministrstvo za kmetijstvo in okolje
Sektor za ohranjanje narave**

Za koje vrste Natura 2000

- “Vzpostavi se usklajeno evropsko ekološko omrežje ...
Natura 2000... ki ga **sestavljajo območja z naravnimi
habitatnimi tipi** iz priloge I in habitati vrst iz priloge II...”
- “Omrežje Natura 2000 **vkjučuje** posebna **območja** varstva, ki
so jih države članice določile **na podlagi Direktive o
pticah**” [*Člen 3 Direktive o habitatih*]
- “Države članice razvrstijo zlasti ozemlja, ki so glede na
število in velikost najbolj primerna **kot posebna območja
varstva za ohranjanje vrst** [iz člena 4.2] , upoštevajoč ...”
[*Člen 4.1 Direktive o pticah*”]

FAKT: Natura i za na Balkanu opšte razprostranjene vrste

Izbor področja

Mreža Natura 2000 je samo **početak**. Na tim područjima poslije treba zasigurati povoljno stanje očuvanosti vrste (FCS). Izbor je bitan za kasnije zasiguranje povoljnog stanja očuvanosti. Po logici stvari na područjima sa dobrim populacijama ne treba (puno) menjati postojeće prakse in načine upravljanja i gospodarenja.

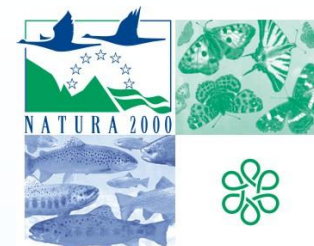
Bitno je poznavanje rasprostranjenosti vrste i najistaknutijih populacija, i bitno je znati kde se ne zna dovoljno (primer u Sloveniji študija PMS 2001).

Izbor područja

Kriteriji:

- postotak areala rasprostranjenosti vrste/habitatnog tipa
 - vrste (bez ptica) po biogeografskoj regiji 20 do 60%, osim za endemite, pravilo fleksibilnosti za tu vrstu ako ide preko 5% državnog teritorija
- cjelovita geografska pokrivenost rasprostranjenosti vrste/habitatnog tipa

Izbor područja - ptice

Sudska praksa – uzimaju se BirdLife kriteriji (bitne su veličine populacija) za IBA inventare (postoje A, B i C grupe kriterija):

C1 – significant number of globally threatened species (SPEC 1)

C2 – 1% of the flyway or EU population - species from Annex 1

C3 - 1% of the flyway or EU population – other migratory species

C4 – migratory waterbirds (20.000 ex.) / seabirds (10.000 ex)

C5 – “bottleneck” site

C6 – five most important sites for Annex 1 species in country / statistical region

Izbor područja - specifikke

Opšte rasprostranjene vrste

- te vrste staviti u “frižider”,
- napraviti izbor sa vrstama, koje imaju jasno ograničenu rasprostranjenost i/ili izstupajuće populacije,
- kada so područja odabrana, uzeti vrste iz frižidera i proveriti uključenost populacije / rasprostranjenosti u ta područja – dodati, kada je manje od ca. 20%, ili za geografsku pokrivenost ili za najjaće populacije

Vrste na rubu areala rasprostranjenosti

- problematično je održivanje ugodnog stanja, ponekad se za njih ne odabira Nature

Vrste sa malobrojnom populacijom

- ako je moguće, dodavati u područja, odabrana za druge vrste

Ptice - SPA selekcija

IBA inventar (pravno neobavezan) – uvijek upotrebljen s strane Komisije za tužbe i Suda EU kao referenca

- IBA inventar ima kriterije i aplikaciju tih kriterija na podacima u konkretnoj zemlji

- IBA se može uzimati samo kompletan (ne samo jedan dio)

- pošto je referenca za sud je IBA inventar i osnova za postupke procjena prihvatljivosti

Granice područja

Ukupni rezultat studija 2004

Vrste po direktivi
o habitatima:
- sastavlja se
habitate vrste
(Direktiva o
habitatima ima na
aneksu
zaključenu listu
vrsta)

Granice područja

IBA / SPA zagranicavanje

– lista vrsta nije zaključena – pored vrsta za izbor trebaju i kriteriji za vrste za zagranicavanje

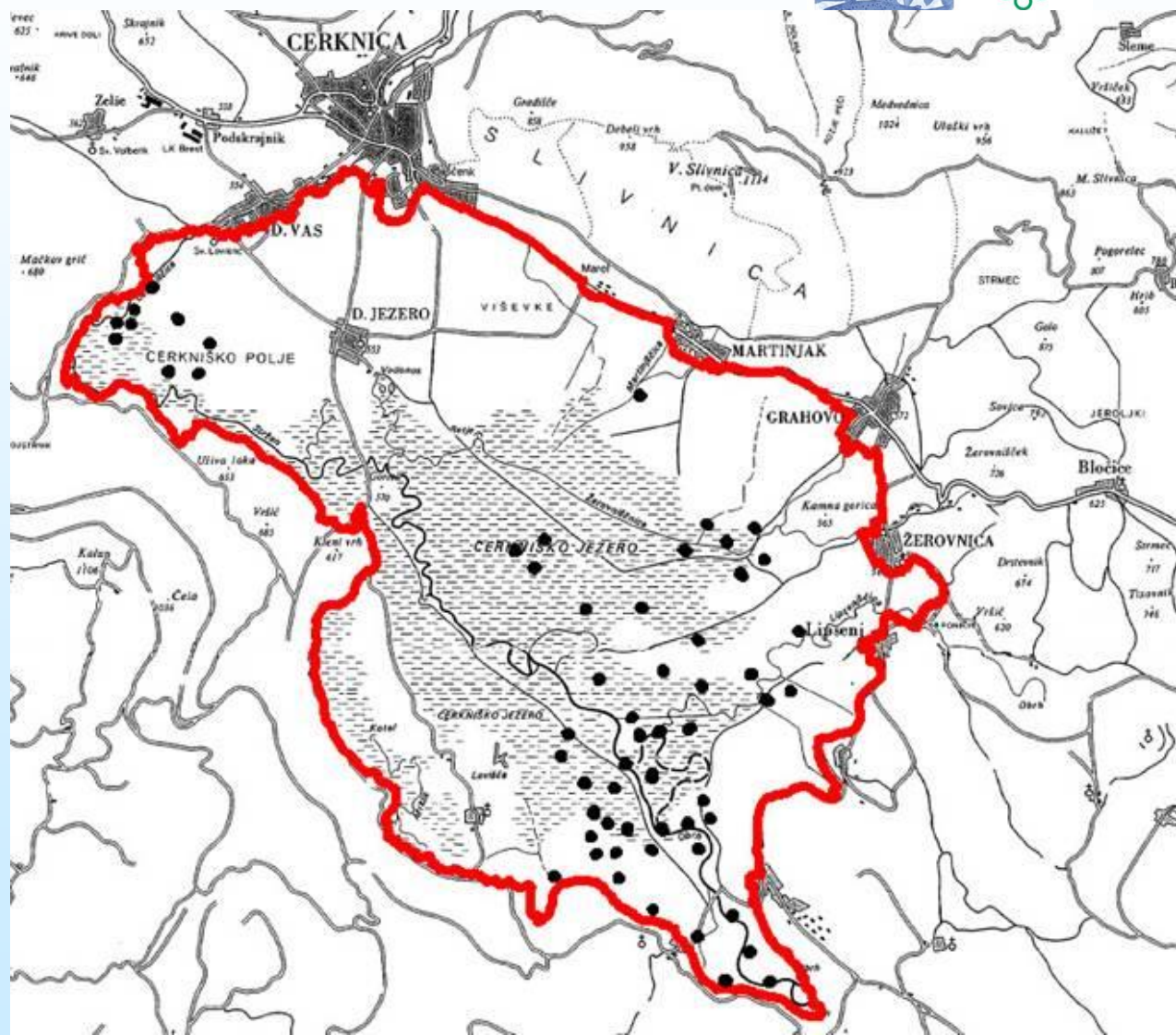
Tačno zagranicavanje je poseban zadatak.

Granice - mobilne vrste

Za mobilne vrste
je koristno
poznavanje
rasprostranjenosti
habitata, ili
višegodišnji
podatci

(primjer iz Kebe
& Polak 2005)

Zagranicavanje područja

Mogući problemi – bitan dio populacije otkriven kasnije (npr. neke vrste šišmiša)

Mala Natura 2000 područja – izgubi se suština, zbog koje je područje odabrano.

Istaknutost područja rada Natura 2000

Izbor područja će proveravati:

- Evropska komisija sa svojim stručnim institucijama (ETC – Prirodoslovni muzej u Parizu) i drugim ekspertima;
- NGOji za zaštitu prirode (BirdLife, WWF,...);
- svi investitori, koji nisu najsretniji sa Naturom.

Sa Naturom 2000 se poslije ulaska u EU u zemlji bavi najmanje 10 puta više ljudi nego pred ulaskom.

Nelogičnosti in greške puno brže ističaju na svetlo!

Izbor i zaganićavanje Natura područja

Najteži dio u svim zemaljama je sprovesti odluku Suda EU (primjer npr. C-44/95 i još 10 drugih):

“kod določivanja područja in zagranićavanju nije dozvoljeno uzimati u obzir ekonomske zahtjeve”

Učimo se na greškama drugih SPA in SCI – Evropska komisija vodi proces infringementa na določivanje Nature po obije Direktive

NATURA 2000 - publikacijska karta

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo
April 2004

Merilo: 1 : 750 000
Vir kartografske podlage: Geodetska uprava Republike Slovenije